

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Lieksan kaupunki kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Esitysluonnoksen sisältö on hyvä, koska se vahvistaa koulutuksellisen tasa-arvon ja lukio-opiskelijoiden tarvitseman tuen toteutumista. Myös

lukiokoulutuksen kansainvälistymisen mahdollisuus huomioidaan englannin kielellä tapahtuvan koulutuksen järjestämislupauudistuksen muodossa.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Lukio-opiskelijoille annettavan tuen tulee olla joustavaa ja oikea-aikaista. Erityisen tuen mahdollistavien, muutoksenhakukelpoisten viranhaltijapäätösten tekeminen lisää tukitoimiin liittyvää byrokratiaa, ja veisi esim. erityisopettajien aikaa opiskelijoiden tukemiselta. Erityisopettajien konsultoiva ja oppimista tukeva rooli on kannatettava tarkennus, mutta lukion laajojen oppiainesisältöjen opettaminen on säilytettävä aineenopettajan vastuulla. Erityisopettajien koulutusmääriä on lisättävä, jotta nykyinen erityisopettajapula helpottuu, ja lukioihinkin saadaan kelpoisia erityisopettajia.

Perusopetuksessa tehtyjen erityisen tuen päätösten sisältöjen tuominen lukion opettajien tietoon on kannatettava muutos, joka mahdollistaa mm. lukioissa annettavan tukiopetuksen paremman suunnittelun ja toteutuksen.

Kokonaisuutena lukio-opiskelijoille annettavan tuen ja erityisopettajan antaman tuen lisääminen on perusteltua, ja toimenpiteet parantavat lukio-opiskelijoiden jaksamista ja vähentävät lukiokoulutuksen keskeyttämistä.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lieksan kaupunki kannattaa esitykseen sisältyvää lukiokoulutuksen yksikköhinnan määräytymiseen liittyvää uudistusta. Alueellisen ja paikallisen väestötiheyden sekä lukion oppilasmäärän liittäminen ns. syrjäisyyseroimen laskentaperusteiksi edistää lukionkoulutuksen saavutettavuutta ja koulutuksellista tasa-arvoa. Lukiokoulutuksen säilyminen myös pienemmillä paikkakunnilla on pitkien välimatkojen Suomessa tärkeä elinvoimakysymys. On myös huomattava, että läheskään kaikilla peruskoulun päättävillä nuorilla ei ole valmiuksia siirtyä lukio-opiskeluja varten vieraalle paikkakunnalle vuokra-asumisjärjestelyyn.

Pienen lukion toiminta voidaan järjestää yhteistyön kautta kustannustehokkaasti, kuten Lieksassa tehdään. Opetustiloja sekä oppimisympäristöjä käyttävät yläkouluopetus, lukiokoulutus ja toisen asteen ammatillinen koulutus. Lisäksi kouluruokailupalvelut toteutetaan yhteistyönä, ja lukiolla ja yläkoululla on yhteinen hallinto.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Uudistus on hyvä, ja se tukee oikealla tavalla esim. työperäistä maahanmuuttoa siten, että ulkomailta tulevien lapsiperheiden on helpompi tehdä päätös Suomeen muuttamisesta. Muutos palvelee nimenomaan niitä henkilöitä, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei ole tarpeeksi hyvä lukion oppimäärän suorittamiseen. Koulutusviennin tai sen kaltaisen toiminnan rajaaminen muutoksen ulkopuolelle on perusteltua. Haasteena on englantia opetuskielenä käyttävien opettajien rekrytointi lukioihin.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Taito- ja taideainekokeen ottaminen ylioppilastutkinnon osaksi siten, että sillä voidaan korvata joko matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen tai reaaliaineen koe, vahvistaa lukion asemaa yleissivistävänä oppilaitoksena. Samalla se lisää lukiokoulutuksen houkuttelevuutta, kun teoriapainotteisten opintojen ohella opiskelija voi hyödyntää osaamistaan ja lahjakkuuttaan taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeessa.

Taito- ja taideaineiden kokeen suorittaminen tulee jatkossa ottaa huomioon myös korkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalinnoissa.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Ei kommentoitavaa.

7. Muut kommentit

Ei kommentoitavaa.

Hyvärinen Marika
Lieksan kaupunki